

1918–1939

1939–1945

1945–1948

1948–1956

1956–1970

1970–1980

1980–1989

1945–1948

W „Tekach edukacyjnych IPN” nauczyciele i uczniowie znajdą źródła historyczne oraz materiały dydaktyczne dotyczące ostatnich 200 lat historii Polski (1795–1989). Są one odpowiedzią na prośby nauczycieli o wyposażenie w pomoce umożliwiające przybliżenie uczniom wszystkich, zwłaszcza najtrudniejszych i kontrowersyjnych, tematów z historii Polski w tym okresie.

EKI EDUKACYJNE IPN

EKI EDUKACYJNE IPN

DEPORTACJE GÓRNOŚLĄZAKÓW DO ZSRS W 1945 ROKU

DEPORTACJE GÓRNOŚLĄZAKÓW DO ZSRS W 1945 ROKU

Z uwagi na wysoką śmiertelność wśród deportowanych cała grupa dzieci na Górnym Śląsku wychowała się, nie widząc lub nie pamiętając ojca, który nie wrócił z „internirungu”. Do dziś znaczna ich część nie wie nawet, kiedy i w jakim rejonie ZSRS zmarł ich bliski. Jeśli deportowany wracał, to jako człowiek schorowany, na którego zdrowiu i psychice głęboko odcisnęły swe piętno pobyt i przymusowa praca w ZSRS. O ile powołanie do służby w wojsku i walka na różnych frontach i po różnych jego stronach (np. w czasie II wojny światowej) mieściły się w wyobraźni mieszkańców tej pogranicznej krainy, to internowanie, jako wydarzenie nagłe, dotykające niekiedy jednego dnia wszystkich zdrowych mężczyzn z danej społeczności, z których tylko część powróciła, a reszta zmarła w miejscu nieznanym, było zjawiskiem

dotychczas niespotykanym. Wywołało nie tylko strach, ale i traumę, z którą nie mogli sobie poradzić nawet ci, którzy szczęśliwie wrócili do domów. Może dlatego „internirung” do dziś budzi aż tak duże emocje. Owa trauma była pogłębianą przez strach towarzyszący tym, którzy wrócili. Do końca PRL kwestia deportacji była tematem, który nie funkcjonował w obiegu publicznym. Poruszano go jedynie w ścisłym gronie rodzinnym, ale w bardzo ograniczonej formie. Zmiany ustrojowe pozwoliły na podjęcie badań naukowych i zajęcie się tym zagadnieniem przez publicystów. Niestety znaczna część świadków – deportowanych – już wtedy nie żyła lub będąc w podeszłym wieku, nie była skłonna dzielić się swymi wspomnieniami z pobytu w sowieckich łagrach.

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
ul. Wołoska 7
02-675 Warszawa

www.ipn.gov.pl • www.ipn.pocztaipn.pl

DEPORTACJE GÓRNOŚLĄZAKÓW DO ZSRS W 1945 ROKU

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Katowice 2020